

# İsrail Katar'a Saldırıyor

**9 Eylül 2025** öğleden sonra, bir dizi patlama **Katar'ın başkenti Doha'yı** sarsarak Legtaifiya-Katara bölgesinin üzerinde siyah duman bulutları yükseltti. Görgü tanıkları, fotoğraflar ve Reuters'in olay yerinden bildirdiği haberler, 9 Eylül'de Doha'da **birden fazla patlama** olduğunu doğruladı; **Legtaifiya benzin istasyonu yakınında duman sütunları yükselirken**, bu alan **Katar Emiri Muhafızları** tarafından korunan bir **konut kompleksine** bitişik. Acil durum araçları hızla bölgeye sevk edildi. İsrail'in yorum yapmaktan kaçındığı birçok geçmiş operasyondan farklı olarak, IDF ve Shin Bet saatler içinde açıklamalar yaparak Doha'daki Hamas liderliğine karşı **ortak bir "hassas saldırı"** düzenlediklerini iddia ettiler. İsrailli yetkililer, saldırıyı Ekim 2023 savaşından sonra Hamas'a karşı daha geniş bir kampanyanın parçası olarak nitelendirdi.

## Uluslararası Hukuk İhlalleri

9 Eylül 2025'te Doha'ya yapılan saldırı sadece bir askeri eylem değildi; uluslararası hukuk düzenine ve devletlerin ile halkların barış müzakereleri yapmasını sağlayan kırılgan yapıya **doğrudan bir saldırı** teşkil etti. Bu bölüm, **Birleşmiş Milletler Şartı ve uluslararası teamül hukuku kapsamında saldırının yasal boyutlarını** inceliyor ve ardından gelecekteki arabuluculuk çabaları, ateşkes görüşmeleri ve diplomatik alan sağlayan ev sahibi ülkelerin güvenliği için **sembolik ve pratik sonuçları** değerlendiriyor.

BM Şartı'nın 2(4) Maddesi, **herhangi bir devletin toprak bütünlüğüne veya siyasi bağımsızlığına karşı güç kullanımını** yasaklar. İsrail'in Katar'ın rızası olmadan gerçekleştirdiği Doha saldırısı, bu yasağın açıkça kapsamına giriyor. Katar, egemen bir BM üye devletidir; topraklarının geçerli bir istisna olmaksızın yasal olarak saldırıya uğramayacağı konusunda hiçbir belirsizlik yoktur.

Tanınan tek istisna, bir devletin "silahlı saldırıya" uğraması durumunda tetiklenen **51. Madde uyarınca meşru müdafaa**dır. İsrail, Gazze ve Lübnan'daki Hamas'a karşı meşru müdafaa hakkını öne sürmüştür; ancak bu gerekçeyi **Katar'ın koruması altında Doha'da yaşayan Hamas üyelerine** uygulamak en iyi ihtimalle zayıftır.

- Katar, İsrail'e karşı saldırılar düzenlemiyordu.
- Doha'daki Hamas müzakerecileri **diplomatik görüşmelerle** meşguldü, aktif savaşta değildi.
- Sınır ötesi terörle mücadele saldırılarında bazen gerekçe olarak gösterilen "isteksiz veya yetersiz" doktrini **son derece tartışmalı** kalmakta ve aktif olarak diplomasi ile uğraşan işbirlikçi bir devlete karşı uygulandığında asla yasal kabul edilmemiştir.

Kısacası, İsrail'in Katar'daki eylemi meşru müdafaa olarak makul bir şekilde savunulamaz. Bu, Şart'a aykırı bir **güç kullanımı**dır ve Genel Kurul'un 3314 sayılı Kararı uyarınca **saldırı eylemi** teşkil eder.

Roma hukukundan Viyana Sözleşmelerine kadar, **elçilerin dokunulmazlığı** diplomasiin temel bir kuralı olmuştur. Müzakereciler - hatta hasımlar - güvenli geçiş ve koruma garantisi altındadır. Uluslararası Adalet Divanı, özellikle *Tahrir Rehine Krizi* davasında, elçilerin dokunulmazlığını uluslararası düzenin temel taşı olarak tanımlayarak bu ilkeyi tekrar tekrar vurgulamıştır.

Hamas tanınmış bir devlet olmasa da, müzakerecileri **Katar tarafından resmen davet edilmişti** ateşkes görüşmeleri yapmak için. Onları ağırlayarak, Katar **güvenli geçiş garantileri** sağladı ve uluslararası toplum onları **fonksiyonel barış elçileri** olarak kabul etti - Doha'daki Taliban müzakerecileri veya Havana'daki FARC elçileri gibi. Bu nedenle, onları hedef almak sadece Katar'ın egemenliğini ihlal etmekle kalmadı, aynı zamanda **müzakere dokunulmazlığının koruyucu örtüsünü** de paramparça etti.

Saldırı, Katar'ın kendisine karşı **ağır bir hakaret** teşkil eder:

- **Başkentinde** bir saldırı, sivilleri tehlikeye attı.
- Onun rızası olmadan gerçekleştirildi, **toprak bütünlüğü hakkını** baltaladı.
- Doğrudan **tarafsız arabulucu** rolünü sabote etti; bu rol, barışa katkı olarak uluslararası uygulamada yerleşiktir.

Uluslararası hukuk uyarınca, Katar, saldırıyı bir **silahlı saldırı** olarak nitelendirme hakkına sahiptir ve bu, **51. Madde** uyarınca meşru müdafaa hakkını kullanmasına ve BM Güvenlik Konseyi ile Uluslararası Adalet Divanı önünde tazminat talep etmesine olanak tanır.

## Diplomasiye Soğutucu Etki

Bu saldırının sembolik mesajı yıkıcıdır: **Barış görüşmelerine ev sahipliği yapan her ülke bir savaş alanına dönüşebilir**. Eğer müzakereciler otel odalarında veya diplomatik ikametgahlarında hedef alınabiliyorsa:

- **Ev sahibi devletler**, arabuluculuk için topraklarını sunmaktan çekineceklerdir.
- **Müzakereciler**, suikast korkusuyla seyahat etmeyi reddedebilir.
- **Diplomatik arabulucular** (BM, Katar, Mısır veya Norveç gibi) güvenlik garantörü olarak güvenilirliklerini kaybedebilir.

Doha saldırısı, **savaş alanı ile sivil başkent** arasındaki çizgiyi bulanıklaştırdı. Bir **konut kompleksi**, bir **benzin istasyonu** ve çevredeki sivil mahalleler, yabancı bir askeri operasyon nedeniyle tehlikeye atıldı. Bu, uluslararası insancıl hukukun temel taşı olan **ayrım ilkesini** baltalar ve diğer ev sahibi ülkelere, sadece barış yapımına katıldıkları için **sivil altyapılarının yan hasar olabileceği** uyarısında bulunur.

Arabulucular, **güven ve tarafsızlık** üzerine gelişir. Doha'ya saldırarak, İsrail dolaylı olarak Katar'ı - İsrail ile Hamas arasında uzun süredir arabulucu olan bir ülke - güvenli olmayan bir mekan olarak damgaladı. Etki, Katar'ın arabuluculuğunu gayrimeşru hale getirmek ve diğer devletleri benzer hizmetler sunmaktan caydırmaktır. Soğutucu etki anında hissedilir: Çatışan taraflar, **barış görüşmelerine ev sahipliği yapmanın artık başkentinizde bir hedef oluşturduğunu** hesaplayabilir.

Bu ihlal Katar'ı aşar. Dünyaya şunu işaret eder:

- **Barış görüşmeleri meşru bir hedeftir.**
- **Diplomatik korumalar harcanabilir.**
- **Tarafsız devletler güvenliği garanti edemez.**

Böyle bir emsal, BM Şartı'nın 33. Maddesi ile zorunlu kılınan **ihtilafların barışçıl çözümünü** aşındırır ve uluslararası çatışma çözümünün zaten kırılgan olan altyapısını zayıflatır.

## İsrail, Haydut ve Terörist Devlet Olarak

Bir BM üye devletinin başkentini gerekçesiz saldırarak, İsrail, **uluslararası düzenin en temel kurallarını ihlal etmeye** hazır olduğunu göstermiştir. Bu davranış izole değildir: sınır ötesi suikastlar, hedefli cinayetler ve ev sahibi devletin egemenliğine saygısızlık gibi daha geniş bir model izler.

Bir **haydut devlet**, yalnızca ideolojiyle değil, **uluslararası normlara sürekli meydan okumayla** tanımlanır:

- Hukuki gerekçe olmaksızın güç kullanımı.
- Güvenlik Konseyi kararlarını görmezden gelme.
- Yasal sınırların ötesinde genişlemeci veya sınır ötesi operasyonlar. Tüm açılardan, İsrail'in Doha saldırısı bu tanıma uyar.

Bir yerleşim bölgesinde barış müzakerecilerini hedef almak, terörizmin özelliklerini taşır:

- Siyasi amaçlar için **şiddet kullanımı**.
- **Sivillerin tehlikeye atılması**.
- Yalnızca Hamas'a değil, Katar'a ve daha geniş uluslararası topluma yönelik **korkutma mesajı**. Bu anlamda, İsrail sorumlu bir devlet olarak değil, **devlet gücünü kullanan bir terörist varlık** olarak hareket etti.

## Katar'ın Tepkisi

Bir devletin birincil görevi, **vatandaşlarının güvenliğini** ve **topraklarının bütünlüğünü** sağlamaktır. İsrail'in saldırısı her ikisini de tehlikeye attı.

Katar Dışişleri Bakanlığı, olayı "**korkakça bir suç saldırısı**" olarak kınadı ve saldırının **Hamas müzakerecilerini barındıran konut binalarını** hedef aldığını vurguladı. Doha, bunu **uluslararası hukukun ciddi bir ihlali** ve **Katar egemenliğine bir tecavüz** olarak kınadı. Hükümet, "en üst düzeyde" acil bir soruşturma başlatıldığını duyurdu.

## Katar'ın ABD Müttefiki Olarak Benzersiz Avantajı

Katar, Ortadoğu'daki en büyük ABD askeri tesisi olan **Al Udeid Hava Üssüne** ev sahipliği yapar ve **NATO dışı büyük müttefik** olarak belirlenmiştir. Washington, bölgedeki **güç projeksiyonu, lojistik ve arabuluculuk** için Katar'a bağımlıdır.

ABD, tarihsel olarak **veto yetkisini** kullanarak İsrail'i eleştiren Güvenlik Konseyi kararlarını engellemiştir. Bu diplomatik kalkan, İsrail'in nispeten cezasız hareket etmesini sağlamıştır. Ancak Katar, şimdi **ABD'nin İsrail'i sürekli korumasının Katar'ın kendi egemenliğini ve güvenliğini baltaladığını** iddia edecek güvenilirliğe sahiptir.

- **ABD Büyükelçiliğini sınır dışı etme:** ABD İsrail'i korumaya devam ederse, radikal ancak yasal bir diplomatik önlem.
- **ABD üssünü yeniden değerlendirme:** Üssün Katar'ı korumada başarısız olduğu veya İsrail operasyonlarını dolaylı olarak mümkün kıldığı görülüyorsa, ev sahibi ülke anlaşmalarını askıya alma veya sona erdirmeye.
- **Madde 51 meşru müdafaa:** Katar, saldırıyı bir **silahlı saldırı** olarak değerlendirme ve orantılı bir şekilde yanıt verme - askeri önlemler, siber operasyonlar veya karşılıklı diplomatik/ekonomik eylemler yoluyla - yasal hakkına sahiptir.

## Sonuç

İsrail'in Doha'ya saldırısı, BM Şartı'nı ve egemenliğin en temel ilkelerini ihlal eden bir **devlet terörizmi ve haydut davranış** eylemiydi. ABD müttefiki ve kritik Amerikan güçlerinin ev sahibi olarak benzersiz bir konuma sahip olan Katar, şimdi derin bir kararla karşı karşıya: ABD'nin Güvenlik Konseyi'nde İsrail'i sürekli korumasını kabul etmek mi, yoksa değişikliği talep ederek egemenliğini iddia etmek mi. Eğer Washington reddederse, Katar hem **yasal hakka** hem de vatandaşlarına karşı **ahlaki bir yükümlülüğe** sahiptir ve **ABD diplomatik ve askeri varlıklarını sınır dışı etmekten Madde 51 meşru müdafaa**yı kullanmaya kadar uzanan sert önlemler alabilir. Bu seçim, sadece Katar'ın dış politikasını değil, aynı zamanda uluslararası hukukun güvenilirliğini de tanımlayacaktır.